

- First of all review the existing approaches to reflect the accounting and reporting of equity companies;
 - Secondly, it is time to move away from accounting and arithmetical interpretation and definition of capital;
 - Thirdly, despite the obvious tautology definitions of "depreciation - wear" or first in practice there or another is not defined on a real level, but only distorts circulation of capital, quasi impossible accuracy reporting, and hence the information compiled on the basis of such indicators;
 - Fourth, establish an efficient system of information will promote the formation of agricultural production.
- Keywords:** information, accounting, reporting.

УДК 338.43.01: 338.439.5(477.42)

Черкасов О.О.,
аспірант*

Житомирський національний агроекологічний університет

НАПРЯМИ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ МОЛОКОВИРОБНИЦТВА

Анотація. В статті розглянуто основні напрями державної підтримки виробників молока на прикладі Житомирської області.

Ключові слова: державна підтримка, підтримка виробників молока, вимоги СОТ, дотація.

Постановка проблеми. Державна підтримка аграрного сектору представлена практично в усіх зарубіжних державах з розвинутою ринковою економікою. Її форми та методи постійно вдосконалюються та розвиваються, враховуючи зміни економічних відносин в агросфері.

Сучасний стан молоковиробництва свідчить про те, що воно не адаптоване до ринкових умов і є неконкурентоздатним у контексті членства держави у СОТ. Передусім це пов'язано з нестабільними та нерівномірними економічними умовами відносно виробників: слабка економічна захищеність не дозволяє бути їм повноцінними учасниками ринку. У такому випадку, об'єктивна необхідність державної підтримки сільського господарства в умовах ринкової економіки потребує виваженої політики протекціонізму й регулювання.

* Науковий керівник – к.е.н., професор Д.І. Дема.

Аналіз останніх досліджень. У своїх працях до зазначеної проблеми неодноразово зверталися вчені-аграрники та фахівці галузі: М.Я. Дем'яненко, П.Т. Саблук, О.В. Скидан, Ю.Е. Губені, А.Д. Діброва, С.М. Кваша, Б.К. Супіханов, Ю.Я. Лузан, Л.Д. Тулуш, І.В. Кобута, Н.В. Сеперович, П.А. Стецюк та багато інших.

Метою роботи є детальне висвітлення та аналіз державної підтримки молоковиробництва в Житомирській області.

Виклад основного матеріалу. На думку академіка УААН М.Я. Дем'яненка провідна роль у формуванні власних фінансових ресурсів сільськогосподарських підприємств належить державній фінансовій підтримці, зокрема в напрямках, які сприяють залученню у галузь кредитів та інших запозичень, необхідних для здійснення розширеного відтворення, і, насамперед, технічного й технологічного переозброєння – основи забезпечення конкурентоспроможного виробництва [8].

Відповідно до Угоди Про сільське господарство СОТ [6] внутрішня підтримка (субсидії) сільськогосподарських виробників поділяється на три скриньки (кошики) – «зелена скринька», «блакитна скринька» та «жовта скринька». Іншими словами державна підтримка поділяється на:

- заходи («жовта скринька»), що підлягають скороченню (будь-яка державна допомога, що спрямована тільки на покращення фінансового стану отримувача без будь-якого додаткового внеску з боку бенефіціара);

- заходи («зелена скринька»), що не підлягають скороченню (сприяє розвитку певних економічних видів діяльності в певному регіоні).

На сьогоднішній день серед заходів внутрішньої підтримки молочного скотарства в Україні поширеними є ті які відносять до «жовтої скриньки», вони класифікуються СОТ як такі, що здійснюють викривлюючий вплив на торгівлю і виробництво. Кошти спрямовані на дотації виробникам виділяються із спеціального фонду державного бюджету за бюджетною програмою «Державна підтримка галузі тваринництва». За цією програмою здійснюється часткове відшкодування вартості закуплених корів, відшкодування відсоткової ставки за

кредитами, залученими на будівництво і реконструкцію тваринницьких ферм і комплексів, придбання технологічного обладнання та механізмів, вартості будівництва та реконструкції тваринницьких ферм і комплексів та підприємств з виробництва комбікормів тощо.

Одним із заходів держаної підтримки молоковиробників є впровадження мінімальних закупівельних цін на молоко. За період 2006-2012 рр. в Україні тричі здійснювались спроби встановити мінімальний рівень закупівельної ціни на молоко, шляхом прийняття відповідних положень КМУ (2006, 2010 та 2012 рр.) [2, 3, 4, 5]. Однак встановлення мінімальної закупівельної ціни на молоко у 2012 році на рині 2,2 грн/кг, не врятувало виробників молока від зниження доходів: середня закупівельна ціна в минулому році (2,01 грн/кг) була менша у порівнянні з 2010 та 2011 роками відповідно на 5,7 % та 7,8 % у ОСГ, й на 3,8 % та 9 % у сільськогосподарських підприємствах (розраховано за даними [7]).

Введення цінових обмежень, передусім, спрямоване на економічний захист виробників молока, проте такі заходи допоможуть не всім, адже не всі малі переробники будуть здатні підвищувати витрати на сировину й залишатися при цьому конкурентоздатними. Однак у таких обмежень більше позитиву оскільки держава захищає стратегічно важливих виробників молока від несподіваних знижень ціни переробними підприємствами, які спричинюються як внутрішніми факторами (зниження попиту, сезонність) так і зовнішніми (ембарго на ввезення молокопродукції та ін.).

Встановлення мінімальної закупівельної ціни є не єдиним напрямом державної підтримки виробників молока. З метою збереження чисельності поголів'я худоби Кабміном впроваджено дотації за утримання та збереження молодняка ВРХ господарствами населення. Так, відповідно до постанови КМУ № 246 від 02.03.11 р., та змінами до неї постановами № 342 від 23.04.12 р. та № 593 25.06.12 р. дотація за молодняк, який на момент подання фізичними особами досяг певного віку, становить у розмірі 250 гривень за голову віком від 3 до 5 місяців, 500 гривень - від 6 до 8 місяців, 750 гривень - від 9 до 11 місяців,

1000 гривень - від 12 до 15 (включно) [1]. За даними Управління агропромислового розвитку ЖОДА, станом на 01.12.12 від населення надійшло пропозицій щодо отримання дотацій на 21496 голів молодняку на суму 13303,50 тис. грн. Станом на 28.12.12 фактично державою виплачено 8904,2 тис. грн, тобто на 66,9 % від загальної кількості [7]. Таким чином економічна захищеність та цільова підтримка ОСГ з боку держави спрямована на зниження темпів скорочення поголів'я ВРХ молочного напрямку, а разом із тим має забезпечити стабільну кількість молоко-сировини.

Водночас слід зазначити, що суперечливими є показники дотацій на збереження поголів'я та за проданий на забій і переробку молодняк великої рогатої худоби. Так за 1 кг прийнятої живої ваги виплата складає в розмірі 2,5 гривні (молодняк ВРХ живою масою не менш як 330 кілограмів). Тобто при інтенсивному годуванні ВРХ віком 12-14 місяців досягає живої ваги 400-450 кг, відповідно приблизна сума дотації складатиме 1000 грн., а то і більше, що у свою чергу створює перевагу на корить забою молодняку, а ніж його утриманню для виробництва молока. Таким чином однаковий дотаційний механізм сприяє скороченню поголів'я корів молочного напрямку у його ранньому віці.

Згідно постанови Кабінету Міністрів України від 2 березня 2011 року № 246 запроваджено фінансову підтримку господарств населення у вигляді компенсації понесених витрат за закуплену нову установку індивідуального доїння вітчизняного виробництва. Серед головних умов, які висуваються до власника худоби – утримування господарем не менше трьох дійних корів, ідентифікація та реєстрація їх у встановленому законом порядку та придбання установки вітчизняного виробництва. Незалежно від вартості доїльного апарата, держава компенсує не більше 5000 гривень за одиницю техніки.

За даними газети Рідне село у держбюджеті - 2012 р. на часткове відшкодування фізичним особам витрат на закупівлю установки індивідуального доїння закладено 15 млн гривень. Станом на 1 вересня 2012 року 10,2 млн гривень уже нараховані 2355 селянам, які подали заявки, на

руки отримано понад 3 млн гривень [11], що свідчить про погане виконання державної програми: за 8 календарних місяців отримано тільки 20 % коштів. Станом на 28.12.12 господарствами населення Житомирської області закуплено 108 установок індивідуального доїння на суму 427,7 тис. грн, за які держава зі свого боку компенсувала ОСГ 286,4 тис. грн.[7], така кількість є дуже малою враховуючи кількість домогосподарств-власників ВРХ (близько 15 тис.).

Висновок. Державна підтримка виробництва молоко-сировини та аграрного сектору економіки в цілому являє собою регуляторний механізм, який представлений сукупністю правових, фінансово-економічних, організаційних та інших заходів держави щодо стимулюючого впливу на розвиток як виробників, так і умов сільських територій (інфраструктури). Однак як правило державні заходи спрямовуються на усунення наслідків, а не причин їх виникнення. Відсутність науково обґрунтованого підходу при реформуванні аграрного сектору, непідготовленість і поспішність прийняття управлінських рішень є причинами невдач та прорахунків при здійсненні державної підтримки. Водночас членство України у СОТ передбачає проведення політики зваженого протекціонізму та необхідності в адаптації заходів підтримки сільського господарства відповідно до вимог СОТ.

Державна підтримка виробників молока повинна орієнтуватися тільки на ефективно працюючих суб'єктів. Відповідно до цього у подальшій перспективі необхідним є розробка нормативних витрат з метою визначення собівартості виробництва домогосподарств, як основного виробника і акцептора бюджетних дотацій. Актуальним залишається функціонування діючого механізму державної підтримки виробників молоко-сировини, а саме його удосконалення та розробка нових напрямів підтримки з метою удосконалення виробничої інфраструктури на селі у відповідності до вимог «зеленої скриньки» СОТ. А саме: реструктуризація виробництва молока, через недосконалу структуру ферм, невідповідний рівень менеджменту у господарствах тощо, що дозволяє використовувати державні кошти на реалізацію бізнес-планів з будівництва

нових ферм, оснащення їх новим обладнанням і машинами, будівництво холодильників, закупівлю худоби тощо.

Список літератури:

1. Про затвердження Порядку використання сум податку на додану вартість, сплачених переробними підприємствами до спеціального фонду державного бюджету: Постанова Кабінету Міністрів України/ Електронний ресурс – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/246-2011-%D0%BF>

2. Про затвердження мінімально допустимого рівня цін на молоко на 2012 рр.: Постанова Кабінету Міністрів України/ Електронний ресурс – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/807-2012-%D0%BF>

3. Про затвердження мінімально допустимого рівня цін на продукцію тваринництва на 2010 рік: Постанова Кабінету Міністрів України/ Електронний ресурс – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1248-2009-%D0%BF>

4. Про затвердження мінімально допустимого рівня цін на молоко і вершки на 2006 рік: Постанова Кабінету Міністрів України/ Електронний ресурс – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1003-2006-%D0%BF>

5. Про затвердження мінімально допустимого рівня цін на продукцію тваринництва на 2011 рік: Проект постанови Кабінету Міністрів України/ Електронний ресурс – Режим доступу: <http://170820.minagro.web.hosting-test.net/page/?10673>

6. Угода про сільське господарство (укр/рос): СОТ; Угода, Міжнародний документ від 15.04.1994/ Електронний ресурс – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/981_005

7. Дані (звіт) Головного управління агропромислового розвитку Житомирської обласної державної адміністрації за 2007-2012 рр.

8. Дем'яненко М.Я. Державна підтримка як фактор забезпечення конкурентоспроможного аграрного виробництва/ Економіка АПК, № 9. — К.: ННЦ ІАЕ, 2009. — С. 3.

9. Діброва А. Д. Державне регулювання сільськогосподарського виробництва: теорія, методологія, практика / Діброва А. Д. — К.: ВПД „Формат”, 2008. — С. 77.

10. Лузан Ю.Я. Розвиток державної підтримки аграрного сектору України в умовах членства в СОТ / Ю.Я. Лузан // Облік і фінанси АПК. — 2008. — № 3. — С. 6.

11. Мінагрополітики продовжує компенсувати селянам придбання доїльних апаратів/ Електронний ресурс – Режим доступу: <http://agronews.in.ua/node/16639>

Анотація. В статті розглянуті основні напрямки державної підтримки виробників молока на прикладі Житомирської області.

Summary

Problem. State support for the agricultural sector existed for the administrative-command economy. Nowadays there are almost all foreign countries with developed market economies. Its forms and techniques are constantly developing, including changes in economic relations in the agricultural domain.

State support of agriculture in a market economy requires a balanced policy of protectionism and regulation.

The aim is detailed coverage and analysis of government support milk production in Ukraine.

The main material. Under the Agreement on Agriculture, WTO domestic support (subsidies) farm is divided into three boxes - "green box", "blue box" and "yellow box".

Funds focused on subsidies to producers out of a special fund budget for the budget program "State support for the livestock industry".

One of the measures of state support for milk producers is the introduction of minimum purchase prices. The introduction of price restrictions aimed at protecting economic milk producers.

Target support for farmers in the state aimed at reducing the rate of decline in dairy cattle herds. Also, it should provide a stable amount of raw milk.

Conclusions. State support of raw milk and the agricultural sector is a regulatory mechanism. He is represented by a set of legal, financial, economic, institutional and other measures of the state. Ukraine's membership in the WTO provides for a balanced policy of protectionism and the need to adapt agricultural support measures in line with WTO.